

Planttijdstip en plantdichtheid bataat onder de loep

Annelien Tack, Tijl Ryckeboer, PCG

De knowhow voor het telen van bataat is zich gestaag maar zeker aan het opbouwen. De veldproeven die elk jaar worden aangelegd zijn hiervoor van cruciaal belang.

De afgelopen jaren zagen we dat verschillende productieve variëteiten een groot aandeel te grote kalibers produceren. De sortering is grotendeels afhankelijk van de rassenkeuze maar ook teelttechniek zou kunnen bijdragen tot het bekomen van een geschiktere sortering. Om dit te onderzoeken legden we een veldproef aan waar we varieerden in plantafstand en planttijdstip.

Momenteel hanteren we als ideaal planttijdstip de eerste twee (tot drie) weken na de ijsheiligen (half mei). Te vroeg planten kan verlies betekenen door koude, te laat planten productieverlies omdat het aantal groeidagen niet bereikt wordt.

De afgelopen jaren haalden we goede resultaten met een plantdichtheid van 75 cm op 30 cm. Om te kijken of we een geschiktere, kleinere sortering konden krijgen voor de verse markt door dichter te planten, werd in 2020 vergeleken met een plantdichtheid van 75 cm op 20 cm. Omdat deze teelttechnische vragen eveneens rasafhankelijk zijn, voerden we dit onderzoek uit bij twee courant geteelde rassen in Vlaanderen voor de verse markt: Orleans (LSU) en Bellevue (LSU).

Beide rassen en plantdichtheden werden aangelegd in week 20, week 21 en week 23. In de tabel kan je voor beide rassen de bruto opbrengstgegevens vinden in ton per hectare met tussen haakjes het aandeel verkoopbare knollen (sortering S t.e.m. Jumbo). We zien meteen al enkele duidelijke verschillen tussen de twee rassen.

Zo haalt **Orleans** gelijkaardige resultaten in de 3 verschillende plantweken. Planttijdstip blijkt bij Orleans in deze proef weinig tot geen effect te hebben op de opbrengst.

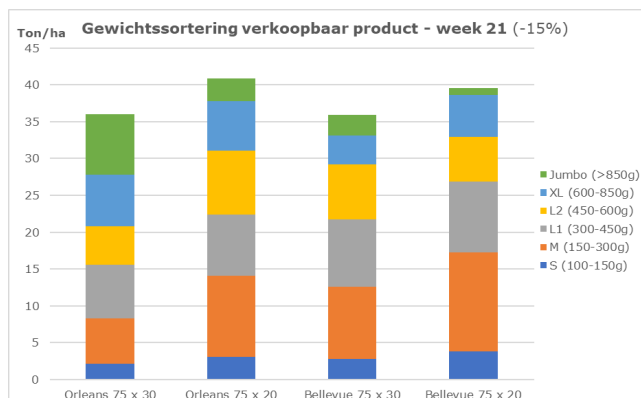
Voor **Bellevue** daarentegen lag het meest ideale planttijdstip in week 21. Vroeg planten ging gepaard met nog enkele koude nachten. Bellevue is hier duidelijk gevoeliger voor dan Orleans. Ook later planten gaat gepaard met een mindere opbrengst.

Tabel: Bruto opbrengst en verkoopbare opbrengst () in ton/ha voor Orleans voor verschillende plantdichtheden en planttijdstippen (*Door vraatschade was de opbrengst in dit object niet representatief)

Orleans	75 x 30	75 x 20
week 20	/*	48,3 (40,1)
week 21	41,0 (36,0)	47,9 (40,9)
week 23	40,3 (34,8)	46,3 (42,3)

Tabel: Bruto opbrengst en verkoopbare opbrengst () in ton/ha voor Bellevue voor verschillende plantdichtheden en planttijdstippen

Bellevue	75 x 30	75 x 20
week 20	36,6 (29,7)	39,1 (31,1)
week 21	41,6 (35,9)	46,3 (40,0)
week 23	32,2 (27,3)	37,1 (32,5)

Ter illustratie kan je de sortering van beide rassen zien in de grafiek voor planten in week 21. Bij Bellevue zien we in de sortering dat het aandeel te grote kalibers voor verse markt bij plantafstand 75x30 reeds beperkt is. Er wordt dan ook maar een beperkte meerwaarde gecreëerd door dichter te planten die niet opweegt tegen de extra kost van het plantmateriaal en de extra arbeid.

Bij Orleans biedt dichter planten meer potentieel. Bij plantafstand 75x30 zien we een erg groot aandeel XL en Jumbo knollen. Deze zijn voor afzet aan de retail vaak minder of zelfs helemaal niet gewenst. Indien je als teler geen andere afzet hebt voor deze sortering betekent dit dat een groot deel van de totale opbrengst niet verkoopbaar is. Bij plantafstand 75x20 zien we in de proef dat het aandeel XL en Jumbo knollen duidelijk afneemt. We zien een toename van ongeveer 10 ton verkoopbaar product binnen de sorteringen S tot L2. Ook in week 23 zien we een gelijkaardige toename. Deze toename van de kleinere sorteringen kan een meerwaarde betekenen in de verkoop die opweegt tegen de extra kosten.

Uiteraard hangt dit af van de kostprijs van het plantmateriaal en de nodige arbeid om deze te planten. Deze kosten zijn bedrijfsafhankelijk en moeten doorgerekend worden. Ook de weersomstandigheden zullen hier erg bepalend in zijn, het ene seizoen is uiteraard het andere niet. Om het potentieel van dichter planten te verfijnen zal in 2021 een nieuwe proef aangelegd worden rond plantdichtheid voor het ras Orleans.